

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....Lei 200—
Pe un jumătate an.....Lei 100—
Autorități și instituțiuni.....Lei 500—
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69

Spovedania unui redactor

Sunt sigur că Gutenberg, inventatorul tiparului, cu toată genialitatea-i incontestabilă, n'a prevăzut posibilitatea dezvoltării enorme a tehnicii tiparului la măsura în care există ea azi. El dacă s'ar scula din groapă, desigur, că văzând o tipografie modernă s'ar întreba mirat: „dar aceasta ce este?” Și ar fi foarte mândru și mulțumit când i-s'ar răspunde: o tipografie! adică o instituție, al cărei genial ideator a fost el.

Sunt sigur însă că sufletul ideatorului tiparului s'ar rupe în bucăți de jale, dar imediat ce ar avea ocazie să pătrundă mai adânc și rostul „modern” al lucrărilor ce ies din rotativele uriașe contemporane. Dacă Gutenberg ar fi putut prevedea declinul moral al tiparului, chiar atunci când tehnica lui e aproape de apogeu, desigur, că chiar cu riscul de a lega la ambele picioare progresul și civilizația, poate renunța la invenție și decât să declare război moralei sfidate azi și călcată tot mai mult de către aceia cari îndreaptă pașii presei.

Presa de o bună vreme încoaci a intrat într'un grav declin — scrisul — și îndeosebi cel cotidian nu cunoaște nici un alt Zeu cărui să i-se închine cu mai multă venerație decât Zeul lor modern: **tariful**. Tariful eștin și public al celor ce se publică și **tariful scump enorm al spațiilor dintre șire**, tariful locurilor albe și al tăcerii mormântale. Acest declin al presei și rostului ei, a fost pus la cale cu multă abilitate de către o nație la care banul este supremul idol înlocuind orice, iar celelalte națiuni s'au luat după acestea cu un indiferentism și ușurință condamnabilă.

Presa contemporană și îndeosebi ziaristica azi se găsește într'o criză morală greu de bănuț de aceia cari o iau gata cum li-se oferă și n'au ocazie să pătrundă și aerul redacțiilor. Ziaristica la noi în țară a ajuns la umiliri nemaipomenite în alte țări. Luați pilda „Brassói Lapok”-ului, prin coloanele cărora doi perciuanați comercializând deoparte sentimentele și atitudinea justificată a românilor față de ungurimea dela noi, iar de alta exaltările câtorva desperați porniți, fără să știe nici ei de ce, contra totului, ce e românesc, ei fac averi fabuloase. Cine nu știe acest lucru și totuși nimeni nu s'a aflat până azi care să reabiliteze onoarea scrisului călcată în picioare de cei doi corifei ai... comercializării... scrisului. Și întrebându-s'a vre-odată cineva dela noi în mod serios și cu autoritate din ce trăesc sutele și sutele de ciuperce ale tiparului cum sunt anumite „reviste”, „foi umoristice”... dar mai ales revistele „economice”... și „finan-

ciare”... care în total nu se tipăresc în mai multe decât 2—300 exemplare servind ca „exemplare de onoare...” pentru acele întreprinderi și autorități la care domni „redactori” plățiți cu lefuri de zeci de mii lei lunar vor face o vizită informativă... peste o zi două spre a „constata” efectul articolului scris și îndeosebi al celui nescris.

E trist, dar nimeni nu s'a sesizat deși ele prejudiciază viața publică enorm de mult.

Șantajul presei azi se practică la noi pe o scară foarte întinsă. Și să nu se supere minoritatea ungurească, dacă vom fixa aici, fără intenția de a jicni, că, aici ei conduc. Spre onoarea lor trebuie chiar să amintesc că sunt și au fost instituțiuni **românești**, care stăteau pitulite speriate și terorizate de anumiți bandiți ai scrisului, aparținând elementului minoritar!!! Și ce e mai grav fără a avea ele vre-o pată pe conștiința lor.

O anumită — dar infimă — parte a presei românești a luat și ea drumul riscat al validității sale pe aceste căi. La Oradea pare-mi-se, există un monstru al scrisului, care prin „Leib” jurnalul său, a realizat o avere frumoasă provenită din ceea ce a scris, îndeosebi însă ce **nu** a scris.

Pentru deocamdată noi ne oprim la fixarea acestor triste împrejurări, rezervându-ne dreptul de a reveni la ele după ce vom aduna un bogat material documentar. Până atunci ne servim de constatări de mai sus opunându-le adâncă moralitate din care răsare ziarul nostru, care poate toamai din aceste motive se luptă din greu între viață și moarte, admirat, e drept, de mulți înși, **ajutat** în schimb de mai puțini; deși noi n'am cerut nimănui, decât costul tiparului și al hârtiei, căci la atât e fixat și abonamentul (cu exclu-

derea „ab ovo”, a oricărei posibilități de câștig) totuși prea puțini înși răspund apelurilor noastre.

Lipsiți de orice fond de rezistență, răzimați numai pe speranța aprecierii abonaților noștri și azi ne sbatem cu greutate bănești desperate fără a înțelege propriu zis de ce. Nu înțelegem căci ziarul nostru de când există n'a scris și n'a retăcut din interes bănesc un singur sir. Am fost și suntem felicități nu odată pentru atitudinile noastre curajoase și deschise, dar la ce sunt toate acestea, când soarta noastră de mult stă depusă în mâinile tipografiei care prin păsuirea plății tiparului ne dă viață; o spunem sincer: **din milă!!**

N'am cerut și nu cerem nimănui mai mult, decât costul hârtiei și al tiparului, **avansat** de noi ani de-arândul din sărăcia noastră abonaților noștri, la cari acum apelăm cu multă inzistență pentru a se pronunța în atitudinea noastră adânc morală. Dacă merităm recunoștință, noi ne mulțumim cu răscumpărarea abonamentului cu taxa normală, dar dacă gazetele cinstite, sincere și curajoase n'au ce căuta pe plaiurile unde se trimț; ne supunem (adevărat fără resemnare) cruzimei sorții și nu vom forța evenimentele.

Abonații noștri să știe că soarta ziarului nostru am trecut-o în mâinile lor; plătind abonamentul, dau viață unui ziar cinstit, refuzând plata, vor învinge gazetele tarificate, iar cel ce va pierde mai mult va fi țara și îndeosebi elementul românesc, care pe teren ziaristic a rămas, durere, minoritar, ca și acum încă doisprezece ani. De ce? Țara aceasta nu e a românilor? Ori acum după desrobire românul nu mai are nevoie de presă românească?

Atitudinea abonaților noștri o vom interpreta drept răspuns la aceste întrebări care ne frământă adânc și tot mai adânc.

a. t. m.

„Vechea ierarhie național-țărănistă, adică dd. Maniu, Mihalache, Vaida, Iunian, M. Popovici, Madgearu și ceilalți, în ordinea consacrată. Cine poate avea ceva împotriva acestor oameni? Luminoase figuri istorice unii, personajii puternic reprezentative, aproape simbolice alții. Galoane câștigate în lupte grele, plătite cu jertfe emoționante; emnente servicii aduse nației și vieții publice.

„Chestiunile personale și impresiile de moment, nu pot fi de nici un interes pentru viața publică”.

(„Cuvântul” — Nae Ionescu.)

— De când o tot spune aceasta „Chemarea” și totuși „Cuvântul” încercă și azi ițele vieții publice.

Concesiunile

de Ion Martalogu.

Nici o țară din lume n'ar conșinți, în împrejurări normale, să concesioneze măcar un singur atom din averea națională, necum să admită închirierea unui bun sau unui monopol. Condițiuni anormale pot sili țara, județul sau comuna la asemenea acte, abdicări evidente, mărțurisiri eclatante a jenei financiare și în cele din urmă a incapacității de organizare și conducere.

Noi nu suntem potrivnici colaborării capitalului strein, pentru că istoria ne furnizează atâtea exemple de ridicare economică cu ajutorul finanței internaționale. Ascensiunea uimitoare a Statelor-Unite din America nici nu se putea produce fără concursul Europei, care i-a vărsat generos decenii de-arândul bani și oameni de știință, până ce s'a format un capital național și o civilizație proprie americană. Industria germană din bazinul Rinului a reurs multă vreme la sprijinul capitalului strein, dar timp relativ scurt s'a emancipat cu desăvârșire. Oricine își poate imagina ce muncă uriașă a trebuit să presteze aceste țări, și îndeosebi industriile debitoare, pentru ca să replătească aceste datorii, să se mențină și desvoalte așa de uimitor, încât astăzi să ocupe primele rânduri între țările industriale de elită.

Deosebirea este însă foarte mare. Aceste țări au contractat *împrumuturi* și n'au concesionat, ele au administrat singure aceste capitaluri, după placul și chibzuiala lor. Desigur, vor fi fost avantajate capitalurile streine și se vor fi încurajat formările de societăți, industrii și alte instituții streine, dar în împrejurări normale nici o națiune n'a reurs la sistemul concesionării.

A fost un adevărat scandal și cu comercializarea practicate în țara noastră, deoarece s'au comercializat toamai acele întreprinderi și servicii ale Statului, cari prin natura produselor și exploatarea erau totdeauna lichide și rentabile și deci se puteau administra și singure, fără sprijinul spoliator al samsarilor naționali.

Cazul se repetă acum în verde. Se concesionează chibriturile, se gajează veniturile regiei monopolurilor, se concesionează telefoanele, deci toamai serviciile, cari n'au suferit niciodată de jenă financiară. Și în ce condiții! Bietul cetățean este expus la cele mai scandaloase surprize. Continua urcare de prețuri este cea mai stupidă politică comercială, pe care ar fi putut să o facă în definitiv și Statul. Pentru aceasta nu era nevoie de concesiuni și de regii autonome! Câte întreprinderi nu s'ar fi ridicat economiceste dacă și-ar fi

(Continuare pe pag. 11.)

Concesiunile

(Continuare din pagina 1.)

putut permite luxul urcării continue a prețurilor, mijloc de altfel atât de comod și iubit de cercurile diriguitorie. Nu sunt încasări suficiente, urcăm impozitele, urcăm taxele! Dar până când? Lumea înțelege sacrificiile eșalonate pe mai mulți ani, însă în orice caz limitate, dar nu poate consimți din rușinea capului, la actualele bruscări și supraîncărcări, ce amenință cu sugrumarea subiectelor impozabile.

Ori după cât putem judeca recentele concesionări, acestea însemnează aruncarea de noui biruri pe populația secătuită a acestei țări. E just ca pentru servicii să ceri contraservicii, dar raportul între acestea să fie reglementat din capul locului, fără urmă de interpretări tendențioase și cu excluderea posibilității de spoliere a publicului.

E trist, că de ex. în cazul contractului Stewart nu s'au dat aceleași avantaje și garanții industriei indigene, și în general nu se respectă contractele de furnizare cu acestea, postul livrărilor plătindu-se numai după mari insistențe și intervenții și după ani de zile. Cum poate concura în asemenea condițiuni industria noastră indigenă cu cea străină? De ce se degradează permanent personalul nostru tehnic indigen, de ce se desconsideră și neglijează acest personal tocmai în rezolvarea problemelor de importanță națională. Aplaudăm pe Pamfil Șeicaru pentru inimosul rechizitor rostit cu ocazia discutării în parlament a contractului Stewart, pentru că exprima părerea unanimă a păturii intelectuale din această țară.

Dacă continuăm în felul acesta, niciodată nu vom ajunge la independență economică, orgoliu suprem și firesc al oricărei națiuni, niciodată nu vom însemna ceva în concertul popoarelor civilizate.

ION MARTALOGU.

Primăria orașului reședință de județ Sft.-Gheorghe

No. 4531—1930.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință amatorilor că primăria orașului Sft. Gheorghe, jud. Trei-scaune a decis punerea pe baza de comercializare a uzinei electrice a orașului alegând „regia mixtă” ca formă de exploatare.

Amatorii cari doresc a lua parte pot obține informațiunile necesare adresându-se sau verbal, sau în scris, acestei primării.

Sft.-Gheorghe, la 2 Septembrie 1930. Preș. Com. Int. Victor Măiorescu.

Secr. gen. Căpușanu.

Primăria Municipiului Cluj.

Nr. 14788—1930.

Publicațiune de licitație.

Municipiul Cluj închiriază prin licitație publică cu oferte în scris, închise și sigilate pe durată de 3 (trei) ani, dela data predării, localul de prăvălie situat în edificiul din Piața Unirii No. 1, ocupat actualmente de către chiriașii Văd. Ema Dumbrava și Matei Veres.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în art. 88—110 din legea Contabilității publice, în ziua de 2 Octombrie 1930, orele 11 a. m. înaintea Comisiei de licitație, sala de ședință, ofertanții fiind obligați a depune deodată cu predarea ofertelor o garanție provizorie în numerar sau efecte de stat egală cu 5% din suma oferită drept chirie pe un an.

Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul Serviciului economic al Primăriei.

Cluj, la 26 August 1930.

Primăria Municipiului Cluj.

Cum se explică deficitele Operei din Cluj

X.

Am luat o grea sarcină asupra noastră, atunci când ne-am hotărât a dovedi câteva motive mai însemnate din cele multe care fac ca Opera din Cluj să lucreze cu un deficit moral și mai mare. Dar nu regretăm osteneala ce ne-a costat aceasta, regretăm că n'am putut termina, înainte ce porțile Operei s'ar fi redeschis pentru a porni la drumul greu al unei stagiuni noi cu atâtea și atâtea necunoscut. Noi nu am fi vroit să fim aceia cari să presărăm acest drum cu „spini” unei critici, severe recunoaștem, dar justă și întemeiată, la orice caz. Dacă însă soarta ne-a impus la situațiuni necalculate de noi ce să facem mai bun, decât să terminăm repede cu analiza trecutului, începându-ne în prezentul Operei spunându-ne net și clar părerea și pe mai departe, dar de aici înainte brodată pe întâmplări proaspete.

Rămânând încă deocamdată la actualitatea din fruntea acestui articol, continuăm unde am lăsat.

Am fost solicitați să întrebăm de ce se vorbește la repetiții așa mult unguere pe scenă? Noi facem aceasta întrebare, fără a face însă din ea și un cap de acuză uriaș la adresa celor vizați.

Alții ne roagă să solicităm o lămurire cu privire la felul cum se fac turneurile în provincie, care pentru artiști au devenit o adevărată oroare, nu însă și pentru conducere și îndeosebi pentru secția administrativă.

Apoi că de ce nu se completează măcar corul cu elemente suficiente, dacă odată inventarul Operei în soliști este așa de sărac cum e.

Toate aceste sunt întrebări foarte la locul lor și le-aș termina aici pentru a facilita munca noii conducere, și îndeosebi a noului Consiliu

de Administrație, căruia îi avansăm o încredere.

Pentru a nu stânjeni posibilitățile afirmării mulțumitoare a Operei pe viitor chiar acum în pragul stagiunii noi deschisă prea de vreme) și pentru a-i da din partea noastră mână liberă, noi ridicăm ancora criticii noastre, dând Operei drum liber.

Vom urmări fusă cu atenție încordată prin ce ape va trece, după ce stele se va îndrepta și îndeosebi la ce liman tinde.

Vom face toate eforturile să o ajutăm când va naviga în condiții și speranțe bune: nu vom cunoaște însă nici o jertfă atunci, când va trebui să o oprim în drum, imediat ce am zări-o că plutește incertă și spre limanul din anul trecut, la care a ancorat cu merite zdrențuite și spre indignarea tuturor, cari în splendida clădire a Operei și nobila instituțiune cu înaltă menire civilizatoare văd și altceva, decât un mediu bun pentru priceperea rapidă, fără echivalentul unei priceperi speciale și fără a investi o muncă plină de dragoste pentru artă ci mai mult pentru parvenire materială.

Opera românească din Cluj are menirea să fie cel mai puternic far al civilizației pe plaiurile Ardealului: să arunce puternice și luminoase raze de lumină pe drumul propășirii intelectuale îndreptându-i pașii acesteia. Câtă vreme însă acolo în locul farului va arde numai opaițul unei vieți artistice fictive, care nu izbuteste să mistuie întunericul, cât mai mult fondurile secătuite ale Statului și banii opiniei, ce acesta îi adjudecă pregeneros sub formă de subvenție, noi generația tinărbă inbitoare de artă nu vom cunoaște nici o jertfă prea mare, pentru a constrânge Opera să fie ceea ce trebuie să fie.

Și suntem siguri că va fi: „mutandum mutanda”.

— Sfârșit. —

Mizeria dreptului de cetățenie

Dreptul de cetățenie și legea ce conferă acest drept au fost discutate mult în presă. Legii i-s'au scos în evidență mai ales lacunele ce le are și anomalii ce le cauzează.

Legea votată de liberali în 1924, prin care s'a stabilit dreptul de cetățenie și prin care s'a dispus în acel timp întocmirea listelor în acel scop, este o construcție foarte hibridă. Caracterizarea aceasta i-o dăm fiindcă dispozițiunea ce s'a dat, în urma legii, de a se întocmi listele de cetățeni în termenul de două sau trei săptămâni de înscriere, a fost un timp prea scurt. Ca de obicei, legiferatorii liberali, în graba lor după isprăvi colosale, au dat acestei legi, de o importanță atât de mare, un fason hermetic, ceea ce este ridicol și păgubitor chiar pentru o mulțime de români indigeni. Pentru că la compunerea și aplicarea legii nu s'au luat în considerare atunci circumstanțele pozițiunii multor români cari din anumite cauze nu s'au putut înscrie în liste. Anumite împrejurări de forță majoră sau o oarecare derută i-au împiedecat de a se înscrie în liste în acel termen scurt și astfel au rămas pe dinafară, — nu sunt cetățeni români!

Vlăstare de țărani români dela sate transplantati în orașe la diferite ocupațiuni sau studii, mai înainte înscriși la locul de băștină în listele electorale de către părinți, când a venit timpul să fie înscriși tot acolo în cele de cetățenie aceleași autorități au refuzat să-i mai înscrie, dând răspunsul că: se vor înscrie ei în oraș. Și astfel cei vizați, în credința că, după cum au fost înscriși în li-

stele electorale în localitatea de băștină, tot așa vor fi înscriși și în cele de naționalitate, — în orașe nu s'au prezentat la înscrierea cetățeniei. Sau sunt atâtea alte cazuri de omisiune din listele de naționalitate.

Va să zică români ca și toți ceilalți, ei nu sunt cetățeni ai țării românești, cu toate că ei s'au născut și au trăit tot timpul pe pământul acestei țări, îndeplinind toate obligațiunile față de patria-mamă.

Iată de ce spunem că legea e defectuoasă. Această lege a provocat o situație *tragi-comică* pentru oameni cari au dreptul indiscutabil de a fi cetățeni. Și dacă se va cerceta se va ajunge la constatarea că numărul românilor lipsiți de dreptul cetățeniei în felul acesta este foarte mare și numai în Ardeal se urcă la sute de mii.

Ingrădirile legii îngreuiază foarte mult redobândirea acestui drept, deoarece singurul mijloc prin care se poate ajunge la aceasta este cererea către Consiliul de miniștri. Ori acesta fiind un lucru atât de dificil și care costă sacrificii mari, omul simplu nici nu are curajul să-l încerce.

Dar în ziua de astăzi la orice act oficial, la orice cerere către autorități trebuie anexat certificatul de cetățenie. Chiar și la înscrierea copiilor la școală trebuie să-l ai la îndemână. Se poate deci închipui pagubele și suferințele aceluia cari au căzut victime ale legii actuale a cetățeniei.

De aceea guvernul național-țărănesc modificând legea despre cetățenie care este în vigoare va repara o mare nedreptate și va scoate din

incertitudine un mare număr de români.

Dar chiar și până atunci guvernul actual va face un mare și util serviciu pentru țară ordonând a nu se mai prezenta obligatoriu certificatul de cetățenie la acte sau cereri oficiale ca de ex. căsătorie, înscrieri la școală a copiilor, etc. în interesul aceluia cari în modul deservit mai sus au fost omiși dela posesiunea dreptului de cetățenie. Cetățenia haimanalelor Europei intrați la noi în țară pe poarta de din dos evident e altă chestiune.

I. P. UNIREANUL.

Primăria Municipiului Cluj.

Nr. 17798—1930.

Publicațiune de licitație.

Municipiul Cluj închiriază prin licitație publică cu oferte în scris, închise și sigilate pe durată de 3 (trei) ani, dela data predării, localul de prăvălie situat în edificiul din Piața Unirii 2, ocupat actualmente de către dl Teodor Târziu, pe durată de 3 (trei) ani, dela predarea noului chirieș.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu art. 88—110 din legea Contabilității publice în ziua de 2 Octombrie 1930, orele 11, înaintea Comisiei de licitații, sala de ședință, ofertanții fiind obligați a depune deodată cu ofertele lor o garanție provizorie în numerar sau efecte garantate de stat, egală cu 5% din suma oferită drept chirie anuală.

Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul Serviciului economic al Primăriei.

Cluj, la 2 Septembrie 1930.

Primăria Municipiului Cluj.

Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor Direcțiunea Clinicilor Universitare din Cluj.

No. 6694—1930.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 6 Octombrie 1930, ora 9 a. m. se va ține la Direcțiunea Clinicilor Univ. Cluj, a doua licitație publică cu oferte închise a) pentru furnizarea și montarea a trei autoclave de fier cu aburi la bucătărie și a unei mașini de spălat la spălătoria centrală și b) pentru modificarea instalațiunilor de cazane pentru ardere cu păcură la Uzinele Clinicilor.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu art. 88—110 din Legea Contabilității Publice și art. 31—53 din Regulamentul Oficiului Central de licitație.

Ofertele sigilate se vor depune în patru exemplare — un original timbrat și 3 copii. Garanția de câte 5% se va depune deodată cu oferta însă separat de aceasta, sub formă de recipisă a Casei de Depuneri sau Administrațiilor financiare la valoarea devizelor acestor lucrări, cu specificarea că această garanție a fost depusă special pentru aceste lucrări.

Ofertelor li se vor anexa afară de actele cerute în caetul de sarcini și câte trei copii legalizate despre dovezile de capacitate.

Condițiunile sunt prevăzute în caetul de sarcini, care se poate consulta în orice zi de lucru în orele de birou la Direcțiunea Clinicilor.

Cluj, la 11 Septembrie 1930.

Direcțiunea Clinicilor.

Administrația județului Cluj

No. 14594—1930

Publicație de licitație

Se publică licitație pentru reconstruirea și repararea diferitelor poduri de pe drumurile județene pe ziua de 7 Octombrie 1930 ora 11 a. m.

Licitatiunile se țin în camera 42 din Palatul județului.

Planurile și caetele de sarcini se pot vedea la Serviciul Tehnic județean.

Economic și politică

Ca o confirmare că ideea preconizată pentru apărarea Basarabiei nu izvorește dintr-o teamă nejustificată, sau dintr'un pesimism, ci dintr'una care este foarte actuală, și că e timpul ca și opinia publică să fie avertizată despre un mare pericol, care plutește asupra destinelor acestei țări, și ca să se știe, că ne aflăm într'o situație în care orice măsură luată chiar cu caracter de „sacrificiu” este necesară și dictată de porunca precauției și autoconservării, voi reda într'un scurt rezumat articolul dlui M. Laporte fost membru în comitetul de direcție al partidului comunist din Franța și fost delegat al acestui comitet la Moscova.

Dl M. Laporte scrie:

„Tara sovietelor e țara cea mai militarizată din întreaga lume. Militarismul, — confesiunea leniniană, — și vodka, — sunt cei trei cai, cari trag la troica sovietului, — aceste jalcătuiesc trinitatea pe care se razimă dictatura. In Moscova și jur sunt 250.000 soldați încazarmați. Armata cea mai mare de pace o are Franța cu un efectiv de 680.000 oameni; lumea uită însă, că frontierele Franței nu sunt numai cele între Rin și Ocean, ci ele termină mai spre răsărit în Cochinchina și Anam, iar spre sud în Africa de Vest. Această întindere a frontierei precum și serviciul militar de un an explică și justifică acest efectiv. Ori, Rusia sovietică are un efectiv de nu mai puțin ca de trei ori mai mare! — 1.600.000 de gardiști roșii stau în continuu sub arme. In afară de acest contingent efectiv mai sunt 300.000 G. P. U.-iști, 9 batalioane de femei, și 1.600.000 cercetași pe lângă alți 600.000 membrii ai Komsomolului, deci un rezervor aproape inepuizabil pentru armată.

Manevrele din anul 1928 făcute în jurul Kiev-ului lângă fluviul Njep, într'un basin pe care-l numește deja Herodot ca poartă de invaziune a barbarilor, — au avut loc cu marea a lor 700.000 mii de oameni bine instruiți și perfect echipați. Iată proiectate pe orizont contururile unei noi transmigațiuni a popoarelor care va întrece în orori cele de la începutul evului mediu!

Iată și câteva date istorice din epoca de formare a acestei formidabile armate: In luna Februarie anul 1928 a primit tovarășul Buknow, un membru marcant al G. P. U.-ului, însărcinarea să reorganizeze armata sovietului. Primul pas ce a făcut a fost dizolvarea comitetelor soldaților și introducerea regulamentului vechi cu o disciplină de fer. „Nu este însă de ajuns” — scrie acest Buknow, — „ca numai armata să fie militarizată, spiritul poporului trebuie militarizat, urletul popoarelor burgheze și fanfaronadele lor despre pace nu trebuie să ne sînchisească”.

Argumentul cel mai puternic de propagandă cu care urmărește ei această militarizare a spiritului popular este minciuna, cum de ex.: că statele burgheze pregătesc un război mondial în contra sovietelor pentru a readuce pe boieri și a lua pământul țărănilor, introducând din nou jobăgia. Foamea după pământ a țărănilor ruși și frica lor superstițioasă de o răsbunare a boierilor a fost un teren fertil pentru această minciună.

Militarizarea se întinde până la sugaci! și când vorbește așa nu exagerăz! Iată vă servesc și unele probe. Ca să avem aceste probe nu e nevoie să ne ostenim până la Moscova, ajunge să facem o plimbare până la casa No. 120 din strada Lafayette la căminul cercetașilor roșii înființat și întreținut de partidul comunist din Franța. Citind statutele lor observăm un caz edificator, când acești minori se întorc de la o excursie, cântă marșul oficial al tuturor cercetașilor roșii din lume!

Nous aurons raison de toutes les filles

Sans oublier les vieilles femmes

Boum, — et c'est tout!

Nous irons rendre visite aux bourgeois,

Nous leurs briserons les os,

Boum, — et c'est tout!

Copii în vârstă fragedă de 6—7 ani cântă acest marș strigând în lumea mare că vor silii femeile și vor omori pe burghezi!! Și știți cine este președintele acestui cor? Dl Henry Barbusse, romancierul „francez” și redactorul revistei „Monde” editată cu scopul de a face propagandă comunismului între intelectuali!

In Rusia sunt nu mai puțin ca 1.600.000 de asemenea cercetași. Aceasta este generația viitoare! In școlile medii, de la anul 1925 încoace, educația preregimentară este obligatorie!! Copii de 14 ani fac în fiecare Duminecă exerciții de tir. Nici femeile nu rămân înapoi. „Fiecare femeie trebuie să știe a mării arma” scrie comandantul suprem al armatei roșii Worosilow. Dar cu asta n'am terminat cu descrierea forței armate sovietice. In anul 1924 a fost înființată organizația „Ossoaviakim” adică organizația militară a civililor. „Este desolant”, scrie tot acel Worosilow, — „că nu avem decât 3 milioane de membri la această organizație; am dat ordin ca să se întelească cu propaganda între civili”.

Vreți să știți ceva și despre „Aviokim”? acești prieteni a războiului chimic? In fiecare an se înmulțesc laboratoarele de chimie pentru război, unde se cercetează și se fabrică gaze otrăvitoare și diverși bacili ucigași. Și ce credeți cât este durata serviciului militar în Rusia? Cinci ani! Dar de fabricile de munițiuni aveți cunoștință? de când ele au luat ființă nici odată n'a izbucnit încă în ele vre-o grevă, fiindcă lucrătorii sunt mai bine plătiți cu 50% ca în oricare alt stabiliment socializat de soviete”.

Cred că „sapienți sat” și cred că citind despre cele de mai sus e clar că a sosit momentul, ca și opinia publică dela noi să fie lămurită, că avem nevoie de o politică economică, care chiar dacă nu rezolvă în întregime criza, cel puțin ne ajută în politica noastră externă. Cred că e clar că a sosit momentul când fiecare poate vedea, că politica xenofila este o jertfă necesară și că xenofobia vintilistă ne-ar putea costa mai mult decât valorile ce am jertfi pe teren economic din bogățiile noastre naționale.

Publicul și masele trebuie să respingă fanfaronadele vintiliste false și primejdioase despre „orgoliul național”, „drepturile capitalului național”, „exploatarea streinilor” etc. etc. debitate sub moto-ul colectiv „prin noi înșine”.

Nationalismul adevărat și iubirea adevărată de neam nu cunoaște și nici nu trebuie să cunoască margini la sacrificii când e vorba de salvarea existenței naționale și nu precepetește cu darurile lui Dumnezeu și ale naturii, care sunt ale tuturor și nu pot aparține unei clase politice, cum era sub liberali, cari le țineau sub sechestru ca să le poată acapara pentru partizani. DACĂ E NEVOIE, mai bine vindem ce-i în casă, ca să salvăm casa!

Menținerea situației de azi, adică izolarea de capitalul strein, are pe lângă primejdiile cunoscute și încercate deja de toate straturile țării, încă un inconvenient: cel politic, adică: prin izolare economică vom rămâne izolați și politicește. Și mai are încă un dezavantaj, că vom pierde momentele prielnice, căci capitalul mondial disponibil se va orienta spre alte țări, spre alte investițiuni, cum s'a și întâmplat deja în parte.

Actuala generație, care a trecut prin greutățile sarcinilor și ale încercărilor grele ale războiului și urmările sale, trebuie să se transforme într'o generație nouă, înțelegătoare a realităților și împăcată cu ideea sacrificiilor.

Dr. AUGUSTIN VENTER.

Ziarul „Chemarea” anunță pe această cale pe onor. săi abonați, că cu începerea zilei de 1 Octomvrie ziarul nu se va mai trimite, decât acelor cari au plătit abonamentul și restanțele până la acea dată. Fără achitarea abonamentului până la data de 1 Oct. 1930 ziarul se va trimite numai acelor d-ni abonați, cari ne vor cere aceasta în scris, fixând un termen apropiat de plată.

Toți restanțierii noștri, vor fi somați la plată, din partea administrației, iar după aceea din partea avocatului nostru. Abonații noștri fiind însă în bună parte prieteni distinși și cunoscuți buni de ai noștri, sunt rugați a ne ușura situația dându-ne posibilitate să evităm măsuri forțate pe care noi suntem primii cari nu le-am dori să le punem în aplicare. Cei ce au restanțe din anii trecuți să binevoiască a ne trimite un acout și noi îi vom informa numai decât despre restul datoriei la noi. Toți d-ni abonați. cărora din greșală li-se expediază pe aceeași adresă ori pe două adrese dar aceleași persoane 2 sau 3 exemplare din „Chemarea” sunt rugați a ne trimite un exemplar scriind pe el numărul celui alt număr al „Chemării” pe care-l reține și textul: „primesc sub No. . . .”. Aceasta rugăminte o facem pentru a nu cauza abonaților plata alor 2 exemplare, conform fișei dela administrația noastră unde cei cari primesc 2 numere, au două fișe și deci două abonamente, iar de altă parte ca administrația nouă a ziarului nostru să poată avea și o idee clară asupra situației tuturor abonaților noștri.

Ziarul „CHEMAREA”.

Monografiștii dela Runcu

Eminentul sociolog, prof. univ. Dim. Gusti a renunțat și în vara aceasta la binefacerea vacanței. Om condus în viață de o aspră disciplină, dsa a preferat odhinei și trândăviei, munca harnică și constructivă pe care a depus-o în decursul unei luni întregi pentru monografierea satului Runcu.

Ca o albină încărcată de polen și nectar dsa a strâns în uimirea streinilor, cei 28 studenți germani, piesă de piesă planșe de planșe până ce în minimalul timp de o lună a sfârșit toate lucrările. Satul Runcu își va avea monografia — care va depăși aparenta-i valoare locală, trecând în ascensiunea ei științifică reală.

Dar munca prof. Gusti mai comportă și altă semnificație. La lucrări au asistat 28 studenți germani. O lună întreagă 28 de „cives academici” ai viitoarei intelectualități germane au fost martorii superioarei trude științifice a sociologului nostru de elită. O lună întreagă au fost oaspetii țării noastre, pe care au vizitat-o în unele din cele mai interesante regiuni ale ei, conduși, sfătuiți, luminați de bunăvoința și înțelepciunea dlui Dim. Gusti.

Se poate o mai eficace, o mai bună propagandă a țării noastre peste hotare?

Ce pildă mai vie am fi putut da celor 25 de studenți din viitoarea generație a germaniei — despre puterea

Haosul liberal

Cine ar putea trasa real postura în care tânjește partidul liberal?

Fie ochiul oricât de atent și de scrutător, nu va putea totuși pătrunde haosul permanent care a cuprins organizația dlui Vintilă Brătianu.

Partid de castă și de bancă, certat cu percepțele politice ale vremurilor noi, partidul liberal se sbate de mult într'o latentă și fatală agonie.

8 Iunie i-a agravat și mai simțitor criza.

Partidul liberal a primit de astădată lovitura drept în moalele capului. Existența organizației a trosnit din încheieturi, ca un abceps din tâțâni. Buba s'a spart și acolo unde alții se obicinuiseră să vadă sevă și vigoare, au fost siliți să vadă de astă dată realitatea: puroiu. Cele câteva celule ale organismului, cari erau încă sănătoase s'au regrupat într'o nouă organizație. George Brătianu a avut rolul istoric de a salva ceea ce s'a mai putut salva din vechiul partid liberal. Foarte puțin, e adevărat. Dar peste orice alte considerații de moment, George Brătianu a salvat existența și viitorul partidului liberal. Ceea ce, dacă bine fixăm lucrurile, nu e puțin. Dimpotrivă.

Partidul liberal nu mai există în funcție de d. Vintilă Brătianu și după atitudinea sa anormală, nici nu poate avea pretenția să mai existe cândva ca partid de guvernământ.

In schimb partidul liberal în funcție de George Brătianu, deci noul partid liberal de mâine, prin lărgirea cadrelor și achiziționarea de noi membri, poate cu succes înlocui rolul vechiului partid liberal. Salvarea partidului liberal ca partid de guvernământ cândva, se datorează atitudinii istorice cuminti pe care n'a luat-o dl Vintilă Brătianu, ci nepotul său George, fiul lui Ionel Brătianu.

Așa vedem noi lucrurile. Liberalii vintilisti contestă lui George Brătianu orice calități și orice inițiativă politică. Ei spun că și atitudinea constituțională luată, are altă obârșie, cu nebănuite dedesupturi, pe cari încă nu le pot divulga.

In orice caz situația partidului liberal e mai mult decât tulbure. E nebuloasă. Deoparte vechile cadre cu marele stat major în frunte cu dl Vintilă Brătianu coplesiti de marele păcat care i-a înlăturat pentru totdeauna dela posibilitatea de a mai governa în România-Mare; de altă parte tinăra înjghebare a dlui George Brătianu, încă la începutul drumului simpatizat dar fără a putea da cel puțin o listă de 10 miniștri, în cazul unei guvernări.

Situația se complică și mai mult prin lupta inversunată dintre cele „două partide liberale” cari fiecare se pretinde a reprezenta adevărata ideologie și tradiție a partidului, criticând cu pasiune pe cei din tabăra adversă.

Care este adevăratul partid liberal? Noi am încercat să lămurim puțin lucrurile. Dar cu toate astea situația „istoricului” partid e atât de înourată încât nici cel mai meșter reporter politic n'o poate zgăvi înțotemai.

Pentru că e cu neputință. Haosul e haos oricât am încerca să-l explicăm.

Valer V. Pogăceanu

noastră de muncă, despre jertfa noastră științifică, despre frumusețea pământului românesc?

Iată de ce am ținut să relevăm cum se cuvine hărnicia și truda neostoită a dlui prof. Gusti, care pe lângă munca științifică prețioasă ne-a făcut și cea mai bună propagandă peste graniță.

Cea mai bună propagandă.

T.

